

IV. évfolyam, 15. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

==UJVIDÉK, 1908.==
február 20. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petöfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi és anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Szociálista kudarc.

A magyarországi szociáldemokrácia nagy garral megindított földmivelő-mozgalma súlyos kudarcra, szégyenletes eredménytelenséggel járt. Pedig ugyancsak nekigyürköztek a vezérek. Most ütött a magyar gazdaközönség utolsó órája, most törjük le a birtokos osztályt, hogy abba koldul örökké. Így fogadkoztak a vezérek, akik mohó vágygally vetették rá magukat a csendes falu népére.

A földmivesszövetségek engedélyezése után a szociálista párt örömmámorban uszott. Hogy is ne, mikor agyonpumpolt ipari munkásság után új tér nyílik meg a pénzszerzésre. Csináltak is olyan alapszabályt, ígértek is abban annyi szépet és gyönyörűt, hogy a paraszt minden újját megnyalhatta utána. Olyan ember nem kívánhatott, amit a szövetség meg ne ígért volna. És egyszerre három is alakult. Kapott egyet *Mezőfi*, egyet *Várkonyi* és egyet a *nemzetközöket*. Rövid néhány hónap alatt megszűnt Várkonyi pártjával egyetemben a szövetsége is. Mezőfi még csak valahogy tartja a szövetségben a lelket, de sokáig ő sem bírja. Egyik vidékről a másikra vándorol és ma-holnap szűk lesz neki ez a kis haza.

Bennünket főleg a nemzetközi szociálisták *földmivesszövetsége* érdekel, mert az indul nagy reményekkel a küzdelemben. A szövetség alakulásának pillanatnyi hatása alatt óriási agitációt indított a párt. Legjobb erőt küldte a vidékre, akik heteken keresztül járták a falvakat és beszéltek a népet megváltó szövetségről. Egész megyékben terjedt el a nép között az a képtelen uese, hogy a földmivesszövetség a király ajándéka, melylyel a nép az urakkal szemben kivívhatja a jogait. De ezen kívül ígérték a szociálisták, ami szemnek, szájnak kívánatos.

Egy központi vezér pl. többi között ezeket mondta a szövetségről:

„Ézentul vége itt az urak uralmának. A nép kezébe kapta azon hatalmas eszközt, melylyel jogos uralmához jut. Miénk lesz a föld és annak haszna, miénk lesz minden. Az új szövetség által annyi bért kapunk, amennyi nekünk jól esik. A befizetett tagdíjakból adunk a sztrájk idején segélyt, betegség esetén táppénzt, rokkantság esetén nyug-

díjat és szerzünk földbérletet, hogy a saját magunk gazdái legyünk. Aki ezek után is huzódozik tőlünk, az megérdemli a sorsát, hogy nyomorultan, gyáván pusztuljon el.“

Ki csudálkozik ezek után, hogy az amugy sem valami kedvező anyagi viszonyok között élő nép felült e szép képnek és fizette a tagdíjakat, mint a köles? A megindított akciónak oly hatása volt, hogy majdnem 3000 községben indult meg a vidéki csoportok megalakulására a mozgalom. A párt már egy földmivelő napilap megindításának a tervével foglalkozott és lelkesen építette a légyárakat. De az elbizakodott vezérek minden terve meghiusult. A földbérletek tervét a községek vissza utasították és nem voltak hajlandók a szociálista párt közvetítését elfogadni. Majd elvégezzük mi azt magunk a néppel, mert jóllaktunk a vigécekkel, hangzott a községek válasza. Ekkor a szociálista párt az *aratósztájkot* kezdte szervezni. A vidéki értekezletekre még visszaemlékezünk, amelyekben lehetetlen feltételt szerződési mintákat fogadtattak el.

Az egész országban aratósztájkra való előkészületek folytak. Ez egyszer azonban nemcsak a munkások, hanem a *gazdák is szervezkedtek*. E szervezkedésnek nem az volt a célja, hogy a munkásság érdekeit elnyomja, hanem hogy a mezőgazdasági termelést biztosítsa. A gazdaközönség mindent elkövetett, hogy a munkássággal egyezségré jusson és tőbnyire sikerült is. Ahol a munkássággal való egyezkedés lehetetlen volt, ott idegen munkaerőről gondoskodtak. Így bukott el az aratósztájk.

Mit kapott tehát a nép az égis dicsért földmivesszövetségtől? Semmit. Befizette a tagsági díjakat, amelyek kámforként tűntek el. A központ mind elszedte, hogy fizethesse az embereit. A nép érezte, hogy mint annyiszor, újra becsapták. Pénzét elköltötte a központ, a vidéki csoportoknak egy fillérjük sem maradt. A már megalakított 600 szövetség között 450 részint önmagától szűnt meg, részint szabálytalanságok miatt feloszlatták. A megmaradt 150 csoport között 80 megszakított a központtal mindennemű összeköttetést, a többi még remél.

Ime a hirhadt Kristóffy bosszuálló ajándéka így sült visszafelé. Egy évi működés után az agrárszociálista moz-

galom haldoklik, a nép kiábrándult a vezérek hazugságaiból. A magyar népnek tehát nem kell a nemzetközi szociálistákhoz. Hogy mégis csatlakozott hozzá, az annak a jele, hogy a mi *népünk is* megragadta a *kor szervezkedési láza*. Nem csudáljuk, ha a nép szervezkedni akar, ha elégedetlen. Semmi oka az ellenkezőre. Elvégre az ország minden osztálya szervezkedik. A nagyobb tisztviselőktől az utolsó bakterig ma már *mindenki egyesül* érdekeinek védelmére. Csakhogy, amíg az intelligensebb elemek önállóan alakítják meg a szervezeteiket, addig erre a mi népünk képtelen, mert sem a műveltsége, sem az önállósága nincs meg hozzá. Felül az első jött-mentnek és oly mindegy neki, hogy mi annak a lobogónak a neve, a színe, amely alatt tömörül. A nép érzi, hogy tömörülnie kell s hasonlóan a többi osztályhoz, *neki is kell érdekszövetség*.

Es ha nem jön hozzá senki, csak a szociálisták, akkor velük indul harcba. Akkor az ő politikai terveit támogatja. És ez mindaddig így lesz, amíg a magyar társadalom vezető körei be nem látják, hogy az ő *kötelességük: a nép védelme*, jólétének emelése, szervezése, felvilágosítása. Ha ők nyitnak utat a nép vágyainak, jogos törekvéseinek, akkor a szociálisták kudarcra a mostani földmivesszövetségnél is csufosabb lesz. A magyar népnek nem kell a szociálisták, de vágyik a szervezkedés után, helyzete javítása után. Az ehhez szükséges eszközöket megadni pedig a társadalom vezető osztályának a kötelessége.

Ujvidék és a Tisza áthidalása.

II.

A nagybecskerek-titeli vasut kiépítésére koncesziót kapott társaság a következő kérvényt adta be a városához:

Van szerencsénk a tekintetes Tanácsot arról értesíteni, hogy a kereskedelmi magyar királyi Miniszter Ur Ó Nagyméltóságától az Ujvidék-Titel közötti vasutvonalnak Titeltől Nagybecskerekig való folytatolagos kiépítésére, még pedig a rövidebb uton: Perlasz és Écska érintésével, előmunkálati engedélyt kaptunk.

Előmunkálati engedélyt kaptunk továbbá egy a fennemlített vonal Perlasz állomásától kiinduló és Antalfalvánál vagy Torontál-Vásárhelynél a Pancsova-nagybecskereki h. é. vasutba torkoló szárnyvonal kiépítésére, mely

BOGDÁNY és **TÁRSA**
UJVIDÉK,
Vármegye-utca 5.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás
berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurbanban) 988.

arra a célra szolgálja, hogy a Titel-nagybecskerek vasut folytatálagos kiépítésének létrejövetele esetén, Pancsova irányában esetlegesen rövidebb összeköttetést is létesítsen.

Miután azonban a Titel és Nacsbecskerek közötti összeköttetés létrehozatala által a Pancsovával való összeköttetés (via Nagybecskerek) eo ipso meglesz és miután az említett, a Pancsovától való távolságot megrövidítő Perlasz-antalfalvi szárnyvonal kiépítése csak alárendelt jelentőségű, a Perlasz-antalfalvi (Torontálvásárhelyi) szárnyvasut tervét egyelőre alkalmasabb időnkig háttérbe állítottuk, hogy az összes, az érdekeltek által rendelkezésre bocsátott hozzájárulásokat az összehasonlíthatatlanul fontosabb Titel-nagybecskerek vasut kiépítésének megvalósíthatására fordíthassuk.

Azon vonal létrehozatala által, mely Titel-Nagybecskerekkel, hol az összes torontáli helyi érdekű vasutak egy gócpontban összpontosulnak, összeköti, a torontáli helyi érdekű vasutak egész hálózata összeköttetésbe hozatik a bácskai helyi érdekű vasutak hálózatával és Délmagyarországnak egész, a Bácska, Szerbia, Bosznia, Bulgária, Törökország, Horvátország és Fiume felé irányuló vasuti forgalma, mely most Szegeden keresztül veszi útját, Ujvidék felé, illetőleg Ujvidéken keresztül, mint az államvasutak keleti vonalának legközelebbi csatlakozáshelyén keresztül tereltetik.

Ebben van a dolog lényege, ebben rejlik a Titel-Nacsbecskerek közötti összeköttetési kiépítésének rendkívüli fontossága, különösen Ujvidék városára nézve.

A Titel-ujvidéki vonal (50 km.), hozzáadva a kiépítendő Titel-nagybecskerek vasut 28 km. hosszú vonalat, az Ujvidék-nagybecskerek vasut összesen 78 km. hosszú lesz szemben a mostani 269 km.-nyi uttal (via Szeged, Szabadka) és körülbelül 2 óra 45 perc alatt lesz beutazható.

A Bánságnak összes, Nagybecskerekre vonatkozó állomásaival egy a temesvári, mint a verseci vagy csákovai irányban és ennél fogva az Ujvidéken túl levő összes viszonylatokban is a Nagybecskerek-titeli vonalon át, 100—150 kilométerrel hozatnak közelebb Ujvidékhez, mint Szeged-Szabadkán keresztül. — Sőt Versectől a távolság Nagybecskerek-Titelen keresztül Ujvidékig 166 km.-t fog kitenni, szemben 331 km.-el Szeged-Szabadkán keresztül, Temesvártól a távolság Nagybecskerek-Titelen keresztül Ujvidékig 167 km.-t fog kitenni, szemben 256 km.-el Szeged-Szabadkán keresztül, Nagybecskerek-től a távolság Titel-Ujvidéken keresztül Zomborra 158 km.-t fog kitenni, szemben 227 km.-el Szeged-Szabadkán keresztül, Nagybecskerek-től a távolság Titel-Ujvidéken keresztül Gombosra 166 km.-t fog kitenni, szemben 268 km.-el Szeged-Szabadkán keresztül.

Becskereknek még Budapestre is kényelmesebb lesz Ujvidéken át a forgalom, mint Nagyikinda Szegeden át és minden valószínűség szerint Ujvidéken át is lesz az irány.

Egy pillantás a térképre és ezen összehasonlító számokra, azonnal meggyőző mindenkiket a Titel-nagybecskerek összeköttetési vonal kiépítésének rendkívüli fontosságáról.

A Nagybecskerek-ujvidéki vasutnak jóval tulszárnyalva egy közönséges helyi érdekű vasut feladatát, az lesz a rendeltetése, hogy mint a *transversalis vasuti vonalak egyik legfontosabbika* vágányain Ujvidékig, mint csatlakozó állomásig vezesse, a déli Bánságnak, valamint a Bácska, Szerbia, Bosznia és Törökország Fiume felé irányuló forgalmának tulnyomó részét.

Mi az összes az építés megkezdéséhez szükséges előmunkálatokat már befejeztük, a vonal közigazgatási bejárása is megtörtént már; azonban magát az építést még nem kezdtük meg.

A legnagyobb nehézség ugyanis a Titelnél átvezető hid létrehozatalának szükségességében, illetőleg azon nagy költségekben rejlik, melyeket ezen hidépítés igényel.

A Titeltől Nagybecskerekig vezető összeköttetési vasut létrehozatala csak úgy lehetséges, ha a hid építésének költségei részben az állam által, részben azonban a vasutépítéssel összefüggésben megfelelő hozzájárulásokkal, melyek ellenében törzsrészvények adatként ki, az érdekeltek által fedeztetnek.

Tekintettel tehát azon rendkívüli előnyökre, melyek a Titel-nagybecskerek összeköttetési vonal kiépítése által Ujvidék városa számára eredményeződnek, amennyiben a Délbánsági forgalomnak Ujvidék felé terelése által a személy- és áruforgalomnak óriási megnövekedése, a város gazdasági jelentőségének emelkedése, az ipar és kereskedelem fokozódása által következik be, továbbá, hogy a Bánsággal való közvetlen forgalom következtében a város érdekű lényegesen megnagyobbítatik: tisztelettel kérjük a tekintetes városi tanácsot, hogy a vasut létrejövését 70,000.—koronának, azaz: Hetvenezer koronának, törzsrészvényeknek a város tulajdonába való átadása ellenében, megszavazása által előmozdítani sziveskedjék.

Ezen összeg a várható előnyökkel szemben bizonyára nem nevezhető nagynak és tekintettel arra, hogy a Nagybecskerek-ujvidéki vonalon a legrövidebb idő alatt óriási forgalom várható és ennek következtében ezen törzsrészvények és ezekkel együtt a tekintetes városnak Óbecse-Ujvidék-titeli helyi érdekű vasuti törzsrészvényei is csakhamar kamatozni fognak, anyagi áldozatokat nem is involvál.

Az összes Ujvidék városába torkoló vasutakat mi építettük, úgy a Baja-ujvidéki, mint az Óbecse-ujvidéki vasutakat, mindezek nagyban hozzájárultak a város felvirágoztatásához és meg vagyunk győződve, hogy a torontáli helyi érdekű vasutaknak a Nagybecskerek-ujvidéki vonal létrehozatala által Ujvidékkel való összeköttetése a városnak gyorsított mértékben való fellendülését vonandja maga után és a város történetében, mint a fokozott felvirágozás indító oka, forduló pontot fog képezni.

Magyar kereskedelem.

Van-e magyar kereskedelem? Nem ok nélkül vetettük föl a kérdést. Mert vannak, akik azt állítják, hogy a kereskedők ugyan vannak, de *magyar kereskedelem nincs*. Osztrák kereskedelem van — mondják — és annak magyarországi fiókjai, hajtásai, expozitúrái vannak elsősorban a magyar földön, amelynek egyedüli rendeltetése az, hogy csatornája legyen az osztrák iparnak és kereskedelemnek, amelyen keresztül magába szívja a magyar föld erejét, a magyar kéznek gyümölcsét.

Mint hogy a várható nagy gazdasági átalakulás új viszonyokat fog teremteni a kereskedelemre is, mindenek előtt szükség van a viszonyok gyors fölismerésére, a konjunkturák kihasználására s hogy a kereskedő minden rázkódtatást megelőzni tudjon, a jó kereskedőnek előre kell látnia a viszonyok változását, ennek következményeit és mindezzel számolnia kell.

A magyar kereskedők jól tudják, hogy a nem is oly messze jövő teljesen új konjunkturákat fog teremteni. Előbb-utóbb mégis életbe kell hogy lépjen az *önálló vámterület*, amidőn a magyar kereskedők kénytelenek lesznek az osztrák járószerződést levetni s megszakítani azokat a kapcsolásokat, amelyek Magyarországot legkisebb boltját is Bécshez fűzik. A bécsi szállítmányoknak elébe áll a finánc és vámmal terheli meg az árut, az áruk árának emelkedése pedig lezökkenti a forgalmat. A régi viszonyt azonban ápolják tovább és bizony nem gondolnak arra, hogy meg kellene valahogyan előzni ezt a veszedelmet.

Ausztriában már az új *kiegyezés előtt* érezni vélték az idők jelét és nem maradtak tétlenül. Már kezdetek úgy berendezkedni, hogy a magyarországi piac esetleges elvesztése váratlanul ne érje őket.

Első sorban azt láttuk, hogy az osztrák gyáripár, amennyire tehetette, *mellőzte* a magyar nyereszterményeket és félgyártmányokat. Igyekezett magának új *berendezési forrásokat* keresni a rettegett vámvonalon belül. Voltak osztrák gyárosok, akik magyarországi összeköttetéseiket megszüntették avval a megokolással, hogy miután a vámsorompót belátható időn belül felállítják, szükségleteiket otthon fedezik.

A másik oldalon azonban rettenetesen *lőzékenyek* voltak. Minden áldozattal, a legmesszebb menő engedelményekkel iparkodtak magukhoz kötni a magyarországi kereskedőket és szinte lázas tevékenységet fejtettek ki azért, hogy gyártmányait Magyarországon helyeztessék el. Mert nem lehetett tudni, mikor következnek be a veszedelem és mely pillanatban csukódik le az utazók természetes ládái előtt a vámsorompó.

Ausztriában egyik kereskedelmi s ipari társulat a másik után nyilatkozott a vámközösség vagy különválás kérdésében s így láttuk, mily hatalmasan folyt *odaát a szervezkedés*.

És mit cselekedtek a magyar kereskedők? Semmit. Adták le megrendeléseiket az udvarias bécsi uraknak, akik nálunk alázatos vigécek, odahaza pedig oly táborban vannak, mely bennünket csak civilizálatlan tömegnek tekint.

A magyar kereskedő egyszerűen csak *várakozó* álláspontra helyezkedett. Pató Pálék hagyományai még a kereskedők irodáiba és boltjaiba is befészkelődtek, pedig ott a legveszedelmesebbek. Ráérünk. Minek siessünk? Majd meglátjuk. No de a vámsorompó nem csapódott le. Tíz évig akadálytalanul fordulhat a magyar kereskedő Bécsbe. De 10 év múlva a magyar kereskedőnek ez a kényelmes állapota meg fog szünni, mert akkor meglesz az önálló vámterület.

A magyar kereskedelem legfőbb érdeke volna, hogy *már ma* igyekezzék minden magyar kereskedő *hazai beszerzési forrásokat* keresni, biztosítani és fentartani. A közösség 10 esztendejét föl kell használnia minden tényezőnek, különösen pedig a magyar kereskedelemnek, hogy *teljesen függetlenítse magát* — amennyire csak lehet — Auszriától. Sőt már ma is fontos *országos érdekek* követelik azt, hogy a magyar kereskedelem keresse és erősítse a hazai beszerzési forrásokat.

És akkor fogunk igazán magyar kereskedelemről beszélhetni, ha a kereskedőnek munkája, a haszon minden fillérje a

nemzet jövedelmét és anyagi erejét gyarapítja; ha a kereskedő nyereségének fele nem vándorol ki s a kereskedelem teljesen a nemzeti érdekek szolgálatába szegődik.

Uj üzleti elvekre van szükség s ezeknek alfája az: amennyira lehet, *minden garast tartunk itthon!*

HIREK.

Farsangi naptár.

A Mayer nagyszálló Vigadó-jában

1908. február 22. Tiszttal.

- február 28. Fráter Loránd estély ugyanott.
- február 29. Korosk. iskola hangverseny ugyanott.
- március 1. A Frohsinn estélyo ugyanott.
- március 7. A kereskedő ifjak bálja ugyanott.
- március 15. Kurz Selma hangverseny ugyanott.

A „DMKE” ismeretterjesztő előadásainak hetediké vasárnap délután 5 órakor volt a főgimnázium dísztermében. Ez alkalommal Dr. Brezovszky Nándor kórházi főorvos folytatólag ismertette a tőle megszokott ügyességgel Magyarország fürdőit. Bemutatta Lipiket, Tarsát, Balfót, Csizt, Borosznót, a ránci geizert, Lublót, Bártfát, Koritnicát, Rajeczfürdőt, Bikszádót, Buziást és az erdélyi fürdőket. Előadását nagy tetszésnyilvánításokkal fogadták.

Eljegyzés. Ifj. *Rohonyi Gyula*, okl. gépészmérnök, szegedi ipariskolai r. tanár eljegyezte *Műfner Hedvig* urleányt. Tartós és zavartalan boldogságot.

Az újvidéki áll. polg. leányiskolában a kézimunka-tanfolyam kapcsán berendezett *csetneki csipketanfolyam*, amelyet Dvovcsák Ferencné, az iskola rajztanárának neje, dec. 1-től febr. 15-éig, heti 4 órai tanítás mellett vezetett, szép eredmény bemutatásával ért véget. Nevezett urnó szakszerűen és szép alapossággal kezelte tárgyát, a tanítványok mindmegannyian dicséretes buzgalommal készítették eme legujabban felkapott, s máris nagy hirnek örvendő magyar csipkét; a megtartott szemle alkalmával igazgató különösen Csarsch Mariska és Dragojlovics Zsófia munkáit emelte ki nagy dicsérettel, amelyre az illetők csipkéik precíz, mintaszerű kidolgozásával rá is szolgáltak. Dvovcsákné, a magyar csetneki csipkeipar megteremtőitől, Szontágh nővérektől sajátította el a csipkekészítés módját s mint Ujvidék lakósa, tudomásunk szerint állandóan tanfolyamát. A polg. leányiskola igazgatója is állandó összeköttetésben lévén a Szontágh nővérekkel, a csipke új mintáit mindig bemutatásra készen tartja, sőt nagy barátja lévén eme valóban pártolásra érdemes, a nép leányait hasznosan foglalkoztató iparágban, a tantestület egyes buzgó tagjainak szíveségével *közvetíti* az esetleges *vásárt* is; a legujabban kapott minták mindenkori néhány napra „Az Órangyalhoz” címzett fűtcai üzletben lesznek közszemlére kitéve, ahol az érdeklődő közönség esetleg az ár iránt is kaphat felvilágosítást.

Athelyezés. Fernbach Károly vmegyei főispán Dr. Ritter Gyula tb. főszolgabíró *Ujvidékről* Zentára, Hoffmann Sebestyén közig. gyakornok tb. szolgabíró pedig Zentáról *Ujvidékre* helyezte át.

Az újvidéki katolikus olvasókör vasárnap a lövölde helyiségeiben igen jól sikerült táncmulatságot rendezett, amely tombolával volt egybekötve. A jó kedv a szép számban megjelent közönséget a kora reggeli órákig együtt tartotta.

Kabarot. Ujvidéken a mulatságokból bővebben kijut, mint bárhol másutt. Jóformán nem mulik el nap, hogy egy-egy társaság nem

rendezne valamit és amennyiben egyugyanazon publikum élvezi végig ezeket a mulatságokat, bizony az erők felemésztésén kívül még Merkuriusz is kelt segítségül hívni. Városunk fiatalsága gondolt valami újat és megalakította a már mindenhol szokásos kabaretet városunkban is és hetek óta tartó lázas tevékenységét a szombati multság fényes sikere koronázta. A jövedelmet a helybeli nőegyletnek ajánlották fel és úgy tudjuk, hogy a jótékony célra csinos összeg fog jutni. -- Első novité a Csámpai zenekarának megjelenése. Megjelenik egy előkelő idegen s az első sorban ülőket nyájasan köszöntve, a cimbalomhoz vonul, hogy azt felhangolja. Utána megjelent a smokingba bujt zenekar és a Bácska híres primása, Csámpai. De a lelkes rendezőség nem engedte, hogy ez a hirneves cigányprimás sokáig gyönyörködtesse a megjeleneket, előtűnik Dr. *Händler Zsigmond*, a conferencier és a kabaretról szólva, elmés mondásokban jelenti be az első műsorszámot: Szomaházy népszínmű-parodiáját, a segédjuhászt, amelyben *Rátvay Mariska*, ez a jelenen ismert műkedvelő, *Reiner Rezső* és *Weinfeld Jenő* ügyeskedtek. Utána egy új attrakció, a már megjelenésével imponáló Dr. *Schück* Henrik lépett föl. Kedvesen énekelt kuplékat s kitűnő volt a női paródia. *Balassa Győző* kitűnő szavalata után Dr. *Mayer* Oszkárné lépett a színpadra s a tőle megszokott ügyességgel énekelt dalokat, amiért lelkes tapsvihar jutalmazta ezt a vérbeli művésznőt. Igen jók voltak azok a dalok, amelyeket városunk kiváló zeneköltője, *Baics* Izidor szerzett és a szerző zongorakiséréte mellett ugyancsak *Mayer* Oszkárné adott elő felülmulhatatlan sikerrel. Szünet után a conferencier tisztét *Nussbaum* Marcell teljesítette igen jól. Először is *Vermes* Ada és Dr. *Schück* Henrik mutatnak be egy-egy csinos coake-walket. Majd *Balassa Győző* énekelte el igen nagy sikerrel a léha dalát. Erre ismét *Mayer* Oszkárné lépett a színpadra és fenomenális hatással dalolt. Igen tetszett, hogy a műsorszám végén énekét saját maga kísérte. A műsor utolsó száma, *Reiner* Rezső kupléi, nagy derűtséget keltettek. A zongorakiséréte az említett számokon kívül *Pálmai* Béla látta el művészi tökélyvel. A lelkes fiatal rendezőség sikeres munkáját elismerve, megemlítjük még, hogy a tánc, amely az előadásokat követte, a kora reggeli órákig tartott.

A fivérét verte agyon. Brankovics Uros pincér és fivére Brankovics Mita napszámos közös háztartásban éltek. Az utóbbi időben Brankovics Uros észrevette, hogy felesége szívesebben veszi a sógor mint a férje udvarlását, ami annyira elkésérítette őt, hogy hétfőn este az ágyban alvó fivérét fejével úgy fejbe vágta, hogy az egy órai kintlódás után meghalt. Brankovics Uros nevével is végezni akart, ez azonban a zajra felébredt, férjével dulakodni kezdett és sikerült is őt ártalmatlanná tenni. Rendőrségünk Brankovics Urost nyomban letartóztatta és a bíróságnak adta át.

Az újvidéki Magyar Kaszinó kedden este tartotta ez évben első estélyét, saját helyiségeiben. Előkelő közönség volt jelen, de a kaszinó mindenesetre több látogatottságot érdemelt volna. Sokan távollétükkel tündökölték. De mindamellert a jelenlevők igen kedélyesen töltötték el az estét és a tánc a kora reggeli órákig fesztelen jókedvben folyt.

Az ipartestület alakuló közgyűlése vasárnap délután három órakor a városháza nagy tanácstermében tartott meg ifj. Zanbauer Ágoston rendőralkapitány iparhatósági biztos elnöklelte alatt és azon mintegy 300 iparos

vett részt. A közgyűlés napirendjének főpontját a tisztikar és előljáróság megválasztása képezte, a minek eredménye a következő lett: Elnök: *Witz Ferenc*, alelnök: I. *Pekló Béla*, II. *Maletics Luka*. Számvizsgálók *Balogh Dezső*, *Romanovics Száva*, *Tickmayer Antal*. Ügyész: dr. *Belohorszky János*. Előljáróság: Eckfeld Adolf ékszerész, Franszki Vilmos lakatos, Jovanovics Mita kovács, Zikmund Béla fém vas esztergályos, Ivancsevics Gávra asztalos, Dussing János butorasztalos, Bauer Ferenc kádár, Schön Vilmos kárpitós, Kurcz Kornél esztergályos, Lebherz Károly kocsigyártó, Matkovics Rókus szobafestő, Katyanszki Sándor szobafestő, Müller Mihály mázoló, Vajnay József bádogos, Petrovics Nikola magyarszabó, Masics Szima magyarszabó, Milovanovics Szvetozár szabó, Pusics György szücs, Skriván Antal kalapos, Szücs Ferenc mészáros, Schaner György hentes, Mayer Arnold sütő, Róth Károly sütő, Malencsics Gávra mézesbábos, Krevesics István építőmester, Linarics Vilmos kőművesmester. Adolf Henrik ácsmester, Basztalovics István ácsmester, Viletti Vilmos kőműves, Gruics Milos kályhás, Hauzer Ferenc cipész, Ivosevics Mladen cipész, Mamuzsics István cipész, Vásmics Tóma bocskoros, Fischer József keztyűs, Djelanics Gyóka borbély; póttagok: Koch János borbély, Csobanics Dusan csizmadia, Latinesics Giga papucsos, Szeidl József képfaragó, Guszek István kőművesmester, Mihajlovics Fülöp hentes, Szencz György szabó, Grabesz Ferenc köteles, Baumann Ferenc szabó, Flury Imre órás, Dickmann Viktor kőműves, Weisz Károly kefekötő.

Ismeretterjesztő előadások. Hogy az ifjuság is szemléletli uton tudomást szerezhessen a tanult természeti szépségekről és hogy a tanultakat annál jobban megjegyezhesse magának, Megyesi Ferenc, az intézet lelkes igazgatójának kezdeményezésére hétfőn és kedden *Urániaszerű*, vetített képes előadások voltak, mindkét alkalommal délután 5 órakor a főgimnázium rajztermében és hétfőn Dr. Piukovich Sándor Magyarország természeti szépségeit, kedden Dr. Benisch Artur Egyiptomot és Hauschka József Palesztinát ismertette.

Az önk. tűzoltók bálja felülfizetések, beléptijegyek és sorsjegyek után összesen 1626 k. 80 f. bevételt eredményezett; ezzel szemben a kiadások 498 k. 71 f. és így a tiszta jövedelem 1128 k. 9 f. — Ezen szép anyagi sikerhez felülfizetéssel hozzájárulni szíveskedtek: I. Ujvidéki Takarékpénztár 50 k., Dr. Balla Aladár, Brunner Ede, Dungyerszky L., I. Ujvidéki Magyar Előlegezési Egylet, Ujvidék városa, Zsófia gőzmalom 20—20 k.

Várandós állapotban

lévő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kioldító hatással jár. **Uj erőt és új életkedvet** kölcsönöz a SCOTT, mintha varázsszáll lenne. De még

több örömet okoz a szülőknak, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színlében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett

SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió a gyermeket is táplálta s erősítette, azó vásárlásánál val mindkettőre a legkellősebb hatást a SCOTT-féle módszer gyakorolta.

védjegyet — **Egy eredeti üveg ára 2. K. 50 fillér.** a halászt — **kérjük figyelmbe venni.** Kapható minden gyógytárban.

Központi Hitelintézet 15 k., Légészesgyár, Zanbauer Ág. 12—12 k., Altwirth Fr. fia, Bölts Anna, Dungserszky G., Ernst és Roth, Königstättler testvérek, Lövész-egylet, Maina Anasztázia, özv. Mándics Perszida, Szerb Maticza, Mijatovics Milos, Osztrák-magyar bank, Pesti magyar kereskedelmi bank, Schwarz testvérek, Szerb előlegezési egylet, Szerb Zadruga, Teubner János, Dr. Városov Gyula éresek 10—10 k., Hiersch Amália, Rosenzweigné 6—6 k., Adamovich Sándor, Dr. Ámon Pál, Arnautovics Mehmed, Dr. Davidovacz Milán, Dietzgen, Dreher Antal, Gassner János és társa, Grossinger János, Harsányi Elemér, Ipar-és kereskedelmi takarékpénztár rt., Kassovitz Zsigmond, Kohn Fülöp, Munkás egylet, Népbank, Rainer Simon, Rappné, Romanovics Száva, Sevcics püspök, Schubert Rezső, Szalay Lajos, Szappangyár, Wagner testvérek, Wolf és Trostler 5—5 k., özv. Altwirth Frigyesné, Czeypek J., Ernst fiai, Frohsinn, Gerich István, Jocić, Kamber Anna, Dr. Kassovitzné, Kondorossy Márta, Dr. Kubinyi Károly, Kucpeczek, Köhl Jakab, Menrath, Moser-Wertheim, Dr. Ofner Mór, P. Popovits István, Radovanovics György, Sket Jakab, Technikus-egylet 4—4 k., Dr. Belohorszky János, Dussing M. utóda, Daloskőr, Dr. Gruby, Hartmann Miklós, Dr. Horváth Géza, Dr. Kleiszner Gusztáv, Krón Károly fia, Ottó Mihály, Schnepf K., Skuteczky Emil, Dr. Szlezák, Várody Lajos, Zapletál-Stolz 3—3 k. (Vége köv.)

Polgári bál. Winkle sörcsarnokának nagy-teremben ma, február 20-n polgári bál lesz, melyen a katonai zenekar szolgáltatja a zenét.

A zombori tisztviselők szabadságideje. Ez ügyben a legutóbbi közgyűlés a következő határozatot hozta: Az egy éves önkéntesek egy évi szabadságidejét vehetnek ki. A polgármester 6 hetit, a többi tisztviselők 5 hetit, segéd és kezelőszemélyzet 4 hetit, a szolgálók 2 hetit szabadságidejére tarthatnak igényt. A szabadságidejét az év bármely hónapjában vehetik ki.

Polgármester fegyelmi alatt. Zombor város törvényhatósága mult heti közgyűlésén 29 szavazattal 21 ellen egy polgármester, mint a főszámvevő ellen a fegyelmit megelőző vizsgálatot rendelte el, mert a tanács jogtalan kiutalványozás útján a póthitelt 3150 koronával tullepte.

A szabadka-palánka vasut. A hivatalos lapban közölt 1908. é. IV. teikk. mely a már épülő Szabadka—Gombos—Palánka h. é. gőzüzemű vasut engedélyezéséről szól s e hó 10. szentesítést nyert, 1. §-ban a következőket mondja: A miniszterium felhatalmaztatik, hogy a m. kir. államvasutak Szabadka állomásától kiágazólag a Zombor—óbecse helyi érdekű vasut Cservenka és a baja—zombor—ujvidéki helyiérdekű vasut Hódság állomásától a m. királyi államvasutak Ujgombos állomásáig vezető fővonalból, továbbá az ezen vonalon létesítendő Bácsorás állomástól való elágazással Ujpalánkáig vezető szárnyvonalból és Ujpalánkától a Duna partjáig vezető vontató vágányból álló helyi érdekű gőzüzemű vasutat az 1880. évi XXXI. és az 1888. évi IV. törvényekben foglalt feltételek alatt engedélyezze.

Bácsmegeye közgazdasága. Bácsmegeye mult évi közgazdasági állapotáról most tett jelentést Rác György kulai nagybirtokos. megyei közgazdasági előadó. A jelentés az 1907. évről szól. A kalászos termés gyenge volt, egyedül a tengeri termés volt jó közepes. — A termés kilátásokat nem látja biztatónak a késő szántás és fagy miatt. Megdőbbséget Rác

György jelentésének az a része, mely a visszavándorlással foglalkozik. Azt mondja ugyanis, hogy személyesen érintkezett a visszavándorlókkal, akiket cselédeknek akart több megyei gazdához szerződtetni, de ezek kilenczede része kijelentette, hogy ők csak télre jöttek haza és a tavasszal megint kimennek Amerikába vagy Németországba. A munkásviszonyok egyébként javultak a vármegyében. amit annak tulajdonit különösen, hogy a napszám 70—100 százalékkal nagyobbodott. — A hitelforrások elapadásától félti a gazdákat Rác György, a pénzügyviszonyok javulására nagy szükség volna.

Az óbecse-zombori h. é. vasut kiépítéséhez szükséges területekre nézve az ujvidéki kir. törvényszék elrendelte a *kisajátítási* eljárást, mely e hó 24-én kezdődik Óbecse községhez tartozóan.

B. Bodrog vármegye állategészségügye febr. 12-én. Lépfene: Cservenka 1, Mohol 1 udv. — Veszettség: Apatin 1, Bácskertes 1, Monostorszeg 1, Nagybaracska 1, Óverbász 1, Veprőd 1, Szenttamás 1, Tiszakálmánfalva 1, Bezdán 1, Zenta 1 udv. — Takonykór és bőrféreg: Cservenka 1, Szabadka 1, Ujvidék 1 udv. — Rühkór: Péterréve 1, Csantavér 1 udv. — Sertésorbánc: Hódság 3 udv. — Sertésvész: Bácsalmás 1, Mátételke 1, Regőce 2, Ada 1, Szabadka 1 udv.

Nyilt-tér.

Hogy kis oknak nagy a hatása,

az országgyűlés tegnapi ülése ismét bebizonyította. Mehlmeier képviselő a frakciója nevében nagy beszédet akart mondani a költségvetésről; reggel teljesen berekedve útcába és nagy bajban volt. Elküld a szomszéd utcába és egy skatulya Fay-féle valódi szodeni ásvány-pasztilát hozat, egyik részét forró tejszóval azonnal beveszi, a maradékot elviszi magával az ülébe — nos, és hogy ezután hogyan beszélt, mindnyájan tudják. A beszéd politikai tett volt és ezt csak Fay valódi szodenije tette lehetségessé. Ezt skatulyájával **1 K. 25 fillérért mindenütt** meg lehet venni, de utánzatra ne beszéltesse rá magát az ember.

Felolvasó szerkesztő: Lusztig Nándor dr.
Szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

HIRDETÉSEK.

LOKER VILMOS

Szakképzett mű- és látszerész.

UJVIDÉK, FŐ-UTCA 20. SZÁM.

Egyedüli szaküzlet.

Aki a szemét védeni akarja.

Aki jól akar látni.

Aki jó szemüveget vagy civikert akar venni: az forduljon

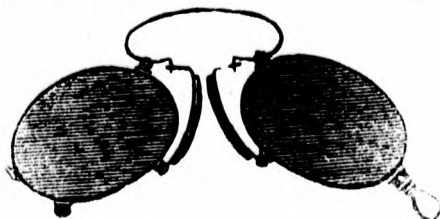
LOKER VILMOS, szakképzett optikus és mechanikushoz
Ujvidék, Fő-utca 20. szám.

Ahol a szemek a legujabb apparátus segítségével szakszertűen megvizsgálatnak. Csakis a legfinomabb kristály-üveggel ellátott szemüveget szolgáltatok ki.

Jó minőség, olcsó árak.

Villanyos házi osongó berendezés és évi karbantartás, jutányos árak.

Gramophon és lemezek, csakis elsőrendű gyártmányok.

A Duna-utcában lévő újonnan vett házamban (ezelőtt Schomann János) *kiadó* egy nagy uri lakás f. évi május hó 1-étől.

Bővebb felvilágosítást nyújt a háztulajdonos

IVKOVICS NIKOLA,

UJVIDÉK

2—4

11465. szám. tkv. 1907.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. jbság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a bácsföldvári első tkpénztár végrehajthatónak Rádics Pál és Mirilov Illés sajkasztiváni lakosok végrehajtást szenvedettek ellen 460 kor. tőke és jár. iránt folytatott végrehajtási ügyében a titeli kir. jbság, mint tkvi hatóság területén a sajkasztiváni 896 számú betétben Radics Pál (nős Sztókin Danicával) nevében felvett A. 1 sor 2584 hrszámú 725 □-öl szántó a Pusztá dülöben, 163 kor. becsáron, továbbá a sajkasztiváni 318 számú betétben Radics Pál (nős Sztókin Danicával) nevében felvett A. 1. 1—2 sor 108, 109 hrszámú 636 □ öl kert a beltelekben, 405 ö. i. számú számú ház és 298 □-öl udvarral 365 kor. becsáron el fog adni.

Határnapul az 1908. évi március hó 9. napjának délutáni 3 órája ezen kir. járásbírósa mint tkvi hatóság hivatalos helyiségébe kintüzetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, a melynek 10%-át venni szándékozők készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. számú J. M. számú rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Vevő köteles az árverési vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az első 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számított 5%-os kamatokkal együtt a titeli királyi adóhivatal, mint bírósági letéptéztárnál lefizetni.

Kelt Titelen, 1907. október hó 3. napján.
A királyi járásbírósa, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. albiró.